

УДК 81-119

УКРАЇНІСТИКА В ЛЮБЛІНСЬКОМУ UMCS

Університет Марії Кюрі-Склодовської (UMCS), що у Любліні, — один із визнаних наукових центрів не тільки Польщі, а й усієї Європи. Він був створений 1944 року. Особливі здобутки має складова частина університету — Інститут славістики (створений 1962 року) та його наймолодша частина — українське відділення (*Zakład Filologii Ukrainiskiej*), що має два підрозділи — мовознавства та літературознавства.

Утворити заклад керівництво UMCS вирішило лише після 1991 року, коли Україна стала самостійною державою, до речі, однією з перших нашу незалежність визнала Республіка Польща. Перший набір на україністику зроблений у липні 1992 року, тоді організатором і керівником закладу був відомий у світі мовознавець доктор габлітований Михайло Лесів, після виходу його на пенсію з 1998 року заклад очолив інший відомий учений доктор габлітований Фелікс Чижевський. У закладі зараз 11 постійних працівників, серед яких 7 мовознавців (інші — літературознавці).

З перших днів керівництво прийняло єдино правильне рішення — підготувати своїх україністів з числа найкращих випускників. І ось викладачами вишу стали такі вихованці: М. Ястрембський, М. Борцюх, М. Олейнік, А. Дудек. Поруч із ними щороку працюють і мовознавці з України, що дає можливість не тільки удосконалювати знання з української мови студентам і викладачам-полякам, а й знайомитися з науковими досягненнями вчених з материкової України, спрямувати наукову роботу студентів у русло невивчених чи невирішених питань українського

© Г.Л. АРКУШИН, 2015

мовознавства. У різні роки в закладі працювали Д. Бучко, А. Івченко, Г. Аркушин, і ось уже понад десяток літ працює Любов Фроляк, яка тут захистила свою габілітаційну працю (до речі, польською мовою) і стала головним спеціалістом-мовознавцем, поєднуючи викладацьку роботу з науковою і ставши визнаним консультантом. М. Лесів не пориває зв'язків із закладом, беручи участь у щотижневих консультаціях. Отож, серед мовознавців два доктори габілітовані, один емерит доктор габілітований і 5 докторів (за сучасними українськими мірками, кандидати наук).

Заклад української філології UMCS чи не єдиний у Польщі, де на високому рівні виконані дослідження українських анклавних говірок у цій країні, основу аналізу яких заклав Михайло Лесів численними публікаціями в українській пресі, що пізніше були зібрані в окремому виданні “Українські говірки в Польщі” (1997) з такою присвятою: “Лемкам, бойкам, надсянцям, холмщикам і підляшкам, що не зі своєї волі мушили бути півстоліття тому залишити рідні оселі, і тим, котрі ще осталися на рідних порогах, з задумою над їхніми долями, з вірою, надією, любов'ю та пошаною присвячую цю монографію”. Відрадно зазначити, що автор, попри свій поважний вік, і надалі активно трудиться на науковій ниві.

Добре відомі також дослідження і нинішнього керівника закладу Ф. Чижевського, зокрема, двомовний “Atlas gwar polskich i ukraińskich okolic Włodawy” (1986), велика монографія “Fonetyka i fonologia gwar polskich i ukraińskich południowo-wschodniego Podlasia” (1994), а також у співавторстві зі С. Вархолем “Polskie i ukraińskie teksty gwarowe ze wschodniej Lubelszczyzny” (1998).

Заклад щороку організовує декілька діалектологічних та ономастичних конференцій, участь у яких беруть і мовознавці з України.

Пропонуємо короткий огляд публікацій люблінських мовознавців, що надруковані окремими виданнями упродовж 2013–2014 років.

2013 рік

Czyżewski F. Antroponimia pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w świetle inskrypcji nagrobnych. — Lublin : Polihymnia, 2013. — 151 s.
(Чижевський Ф. Антропонімія польсько-східнослов'янського пограниччя за надгробними написами)

Це перша частина з декількох задуманих словників, у яких будуть представлені антропоніми польсько-східнослов'янського пограниччя. Аналізований словник подає прізвища померлих за надгробними написами. Основою лексикографічної праці стала *Kartoteka inskrypcji nagrobnych* Закладу української філології UMCS, у якій зібрано матеріали

з-понад 60 кладовищ упродовж 2005–2008 років. Картотеку активно поповнювали і в наступні роки. У післявоєнний період змінився національний склад населення цього краю (переселення та виселення українців, дозаселення репатріантами-поляками), тож про національність жителів у минулому можуть багато сказати надгробні написи — свідки давнини.

Працю Ф. Чижевського назвати *словником* — це замало сказати, адже тут не просто перераховані прізвища — це докладне дослідження цього виду антропонімів, пор.: словникові статті на 98 сторінках, а різні докладні довідкові матеріали, як і в інших публікаціях цього автора, на 63 сторінках (мета праці, територія дослідження, польсько-східнослов'янське пограниччя, кладовища колись і тепер, джерела, віровизнання жителів, надгробні написи латинкою і кирилицею), подано 10 фотографій надмогильних каменів, 8 лінгвогеографічних і допоміжних карт, та ще треба доплюсувати 20 сторінок списку зі 2795 прізвищами, де проти кожного зазначено кількість носіїв, і 12 сторінок бібліографії.

Усі заголовні слова словникових статей подані латинкою, після цього наведене оригінальне написання прізвища з покликаннями на місце запису (за допомогою умовних скорочень) та частина інскрипції як ілюстрація, пор.:

IWANYNIUК 5, *Иваньнюк* H-250, H-250;
Иванинюк HA-14; *Иванинюк*:
 МАРІЯ / ИВАНИНЮК / ВМЕРЛА /
 14 ЧЕР. 1938 Р. / НА 50 РОЦІ
 ЖИТТЯ НА-159; *Иванинюк*:
 ИВАНИНЮК / БАНАДИК / ПОМ.
 10.02.1972 Р. [...] НА-209

Оскільки в інскрипціях йдеться про померлих не тільки у міжвоєнний чи післявоєнний період, а й про давніші поховання (1883, 1890, 1896, 1898, 1908, 1909, 1912 та інших років), то на основі цієї праці можна досліджувати прізвища жителів східної частини Люблінщини і в діахронії.

Порівнявши прізвища, представлені у словнику Ф. Чижевського, з такими ж антропонімами, напр. “Словника прізвищ північно-західної України і суміжних земель” (Луцьк, 2013), можна докладно схарактеризувати і польсько-українське пограниччя на основі цих онімів. Зокрема, на літеру *I* в праці Ф. Чижевського зафіксовано (разом із варіантами) 29 прізвищ, більшість із яких мають відповідники в “Словнику прізвищ північно-західної України і суміжних земель” (тут 113 онімів з початковою літерою *I*), пор.:

IGNACIUК, IGNATIUK, IGNIATIUK	ІГНАТЮК, ГНАТЮК
ILCZUK	ІЛЬЧУК
ILJIN	ІЛЬІН
IWANASZKO	ІВАНАШКО
IWANЕК	ІВАНІК
IWANICKA, IWANICKI	ІВАНИЦЬКИЙ

IWANIUK, IWANUK
IWANOW
IWANČZUK
IWASZKIEWICZ

ІВАНЮК
ІВАНОВ
ІВАНЧУК
ІВАШКЕВИЧ

За матеріалами цієї праці можна встановити не тільки вплив діалектного оточення на офіційні форми прізвищ (*Flis* || *Plis*, *Филипюк* || *Пилипюк*) чи їхні фонетичні варіанти (*Данелюк* || *Данелук* || *Данилюк* || *Данілюк*) або різні написання того самого оніма (*Данелюк* || *Данельук*), а й словотвірні варіанти (*Деніс*, *Денісюк* || *Денисюк*, *Деніщук*; *Дуб*, *Дубец* || *Дубець*, *Дубовяк*).

Безперечно, ця ономастична праця зацікавить як польських, так і українських дослідників.

Фроляк Л. Українські східностепові говірки Донеччини. —
Дрогобич : Посвіт, 2013. — 400 с.

Думаємо, що ця монографія з виваженими висновками “проливає” світло і на сучасну трагедію Донеччини, хоч у ній знаходимо, здавалося б, лише характеристику говірок сходу степового діалекту кінця ХХ століття. Але, крім цього, тут описано і складний процес формування цих новоутворених говірок, постійні дозаселення вихідцями з інших теренів України, як і особливо з Росії з їхнім кличем *везде́ всьо майо́*, їхні неодноразові переселення, індустріалізація, переважна кількість міського населення порівняно з сільським, — усе це і сформувало своєрідне бачення навколишнього світу місцевим населенням, нетерпимість до інакодумців, а в кінцевому підсумку — до трагедії. І це не голослівні заяви — використано статистику, дані переписів, свідчення очевидців з різних частин Донеччини і т.д.

Як епіграф до праці обрано слова Ю. Шевельова: “З мовного погляду на відзисканих землях спостерігалася велика строкатість, оскільки серед поселенців були носії всіх можливих українських говірок як південно-західних, так північних, а поза тим — білоруської, польської та (нехай на меншу міру) багатьох інших мов, від татарської до німецької чи литовської. З узаємодії цих діалектів і мов, серед яких, утім, український елемент мав величезну перевагу, постали південно-східні говірки, що їхні прикмети, викшталтувані в другій половині ХVІ ст. та в ХVІІ ст., зазнали тільки незначних змін у ХVІІІ–ХІХ ст.”

Степовий говір як найбільший за територією поширення має різноманітне внутрішнє членування. Авторка проаналізувала групу східностепових говірок, що побутують не тільки на території сучасної України, а й поза її межами — в Росії (див. підрозділ 2.5), зауваживши, що “вивчення часткових діалектних систем південно-східного порубіжжя України з Росією є нагальною потребою як української, так і ро-

сійської діалектології” (148 стор.). Підкреслимо: характеристику особливостей цієї групи говірок зроблено на основі аналізу зв’язних розповідей жителів 20 міст, 14 смт., 6 селищ та понад 230 сіл.

Л. Фроляк обрала свій шлях дослідження, довела, які говірки гетерогенні, виявила серед них ті, що мають північноукраїнську та південноросійську діалектну основи, звернула увагу на становище груп національних меншин та їхнє мовлення, адже тут у кінці XIX століття, за переписом, проживали і зараз проживають, крім українців та росіян, нащадки євреїв, німців, греків, білорусів, татар, поляків, молдаван, турків, циган, французів, вірмен, чехів, італійців, болгар, осетинів, сербів, тобто представники 44 народностей (67–68 стор.). Відзначимо, що для встановлення генетичного типу говірки, крім мовних фактів, узято до уваги історію населеного пункту, ознаки мовно-етнічної спільноти, самоідентифікацію носіїв говірки, проаналізовано ономастичний, етнографічний та фольклорний матеріал, як і “неписану” історію краю. Такий аналіз мовно-культурних ознак переконливо довів, що на цій території функціонують: 1) говірки із середньонаддніпрянською діалектною основою; 2) континуанти північноукраїнських говірок; 3) говірки із слобожанською основою; 4) континуанти південноросійських говірок; 5) говірки мішаного типу; 6) переселенські українські говірки з південно-західною діалектною основою; 7) гетерогенні говірки міст (174, 339 стор.).

Результатом гетерогенності говірок стала варіантність діалектних явищ насамперед серед лексики, але не тільки. Послідовно проведено межу між дублетами та лексичною опозицією. За докладністю характеристики, переконливістю висновків четвертий розділ праці “Фонетико-фонологічна система східностепових говірок Донеччини” стрижневий, адже “для встановлення генези говірки вагомими є показники фонетичного рівня як найбільш стійкого і найменш проникного з усіх мовних рівнів” (89, 338 стор.). Цей розділ не лише основний в монографії, а й найгрунтовніший серед таких досліджень, проведених в Україні. Достовірність проведеної роботи підтверджують 35 осцилограм і динамосонограм, що розміщені в додатках.

У підсумкових висновках зазначено, що специфіка фонетико-фонологічної системи східностепових говірок полягає у збереженні визначальних рис старожитніх говірок, які стали вихідними для новостворених, а також у появі інновацій, які виникли у процесі формування окремих мікросистем, їхніх генетичних типів та новоствореного діалектного континууму загалом.

Отож, монографія Л. Фроляк — хороший зразок для дослідження насамперед фонетико-фонологічної системи й інших українських діалектів.

Dudek-Szumigaj A. Nominacja obrzędów dorocznych w gwarach ukraińskich południowego Podlasia. — Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2013. — 212 s.

(Дудек-Шумігай А. Назви річних обрядів в українських говірках південного Підляшшя)

Як і в усіх солідних наукових працях у монографії уміщений вступ, у якому докладно розкриті такі питання, що дозволяють зрозуміти *південне Підляшшя* (територія між ріками Влодавкою на півдні і Бугом на заході та півночі): 1) ситуація політично-адміністративна, релігійні стосунки; 2) класифікація українських говірок південного Підляшшя та їхні найголовніші риси, культура польсько-українського пограниччя; 3) річні обряди у дослідженнях учених. Саме така вступна характеристика дозволила авторці правильно описати календарно-обрядову лексику, виділяючи специфічне від привнесеного чи запозиченого.

Виклад матеріалу зроблений у формі порівняння обрядової лексики українців-підляшуків із носіями сусідніх говірок. Авторка починає своє дослідження з характеристики зимового циклу, виділяючи найголовніше святкування — Різдвяну вечерю і Різдво. Усі записи з південного Підляшшя зроблені експедиційним методом, характеристику кожного свята дають самі підляшуки, зазначаючи особливості їхнього відзначення, насамперед у давніші роки. Про сумлінність авторки свідчать, наприклад, такі назви підрозділів для характеристики Різдвяної вечері: заборони і накази в день вечері, прибирання хати, її оздоблення, назва вечері, різдвяні страви, сніп *Коляда* та ін., а власне Різдво схарактеризоване за таким планом: заборони і накази на Різдво, колядування, святі вечори, назви першого, другого та третього днів Різдва, назви колядників та інших учасників колядування, назви колядок, атрибути колядників, винагорода за колядування та ін. Характеристику зимового циклу подано 57 своєрідними історіями-підрозділами.

Так само докладно схарактеризовані й інші цикли: весняний — 44, літньо-осінній — 19 підрозділів. На нашу думку, цілком правильно, що виділений один літньо-осінній цикл, а не поділений на два окремі за порами року, щоправда, деякі етнографи більш схильні відраховувати зимовий цикл від свята Введення в храм Пресвятої Богородиці (4.12), бо ж *Введенне́ сьват наведе́*.

Невеликий за розміром, але багатий інформацією шостий розділ праці “*Motywacja leksyki obrzędów dorocznych w gwarach ukraińskich południowego Podlasia*” зі вступними сімома підрозділами, де схарактеризовано загальні питання називання (принципи, способи та засоби найменування; типи мотивації; народна етимологія та ін.). Докладно схарактеризована лексична мотивація свят річного циклу за 1) періодом називання, 2) назвами атрибутів, 3) найменуваннями обрядових страв, 4) виконавцями обрядових дій, 5) різновидами виконуваного обряду.

В українських південнопідляських говірках виявлено, крім власне слов'янських назв, запозичення з таких мов: грецької (*проскурка, артус* || *аркуш, кутя*), латинської (*коляда, вілія*), французької (*карнавал, компот*), німецької (*оплатка*); частина назв походить від антропонімів (*зельман*), а також деякі виникли в результаті народної етимології (*маковей*). Безперечно, тісні контакти українців з поляками, перебування у складі однієї держави, мішані шлюби та ін. сприяли утворенню і полонізмів (*Три крулі* замість *Водохреще*). Уміщені 20 лінгвогеографічних карт вибірково представляють цю лексику (повністю вона подана у доданому до монографії “Словнику обрядової лексики”).

У роботі звернуто увагу на фонетичні варіанти багатьох назв, виявлені найменування, властиві всім говіркам досліджуваного терену, а також вузькодialeктизми.

У висновках авторка зазначає, що проведений аналіз не охоплює всього розмаїття обрядової лексики південного Підляшшя та її характеристики, а є лише *причинкою* для подальших студій.

2014 рік

Olejnik M. Mikrotoponimia powiatu włodawskiego. —

Lublin : Wydawnictwo UMCS, seria Rozprawy Slawistyczne. 25, 2014. — 200 s.

(Олейнік М. Мікротопонімія Влодавського повіту)

Це дослідження, як і монографії Ф. Чижевського та А. Дудек-Шумігай, присвячене аналізу мовного становища частини східної Люблінщини, на цей раз мікротопонімії. Зауважимо, що польські ономасти до мікротопонімії зараховують невеликі незаселені об'єкти (поля, луки, ліси, гори, долини, урочиська, кладовища, озера, ріки, стави і т.д.), тобто поза увагою залишилися назви хуторів, кутків села, присілків, вулиць та ін. Проаналізований матеріал зібрано експедиційним методом зі 101 місцевості упродовж 2000–2005 і 2012–2013 років від корінних жителів, як поляків, так і українців, що проживають на цій території. Саме співжиття на цій території поляків та українців зобов'язало автора до написання підрозділів “Мовна ситуація у Влодавському повіті після другої світової війни” та “Найважливіші риси говірок Влодавського повіту”.

Праця М. Олейніка містить дві великі частини — “Słownik” (словник, 33–150 стор.) і “Analiza semantyczno-strukturalna” (семантично-структурний аналіз, 151–175 стор.), є ще й третя частина “Uwagi o cechach fonetycznych występujących w mikrotoponimach powiatu włodawskiego” (зауваги щодо фонетичних рис у мікротопонімах Влодавського повіту, 177–180 стор.). У словнику автор окремо подає мікротопонімію польського походження (977 місцевих назв) і окремо українського (286 найменувань), так само окремо робить семантично-структурний ана-

ліз. Зафіксований матеріал М. Олейнік порівняв із записами, зробленими відомими мовознавцями М. Лесівим та С. Вархоллом протягом 1956–1960 років, а в підсумку це дало можливість стверджувати, що такі назви недовговічні, оскільки господарська діяльність людей (меліорація, ліквідація колективних господарств та ін.) внесла свої зміни менш ніж за 50 років: “*Cegielnia* — dawniej pole, *dziś las*, *Kozioł* — dawniej las, *dziś pole*, *Krowyska* — dawniej pole, *dziś łąka*” (184 стор.).

Різна кількість польських та українських назв пояснюється тим, що після Другої світової війни через переселення та виселення мало залишилося української людності, внаслідок чого давніша українська назва терену замінена репатріантами польською, поступово стаючи основною, витісняючи українську. Оскільки українські говірки на терені Володавського повіту поступово “вмирають”, не маючи можливості дальшого розвою, то і українська мікротопонімія має закостенілий характер (183 стор.). Автор виділив найхарактерніші риси українських говірок, наявні в проаналізованих онімах: праслов’янське **ě* дало дифтонг *ie*: *Lies Pańskyi*, *Riečka*, *Sydiečka*; континуація **y* як *e*: *Lesy Horb*, *Krenyčki*; наближення *o* до *u* перед наголошеним складом: *Ho^ustynec^o*, *No^uvynki*, *Ustruvki*, *Učerety*; розвиток **dj* у *ž*: *Ochoža* та ін. (179 стор.). Водночас підкреслено, що український “слід” часто трапляється і серед польських назв: *Horodok*, *Krywula*, *Łuczka*, *Wołochaty*, *Wołoka* та ін.

Отже, українська мікротопонімія Володавщини початку XXI ст., можна стверджувати, урятована від забуття сумлінним дослідником М. Олейніком.

Kojder M. Antroponimia historyczna starostwa hrubieszowskiego w XVII i XVIII wieku. — Lublin : Wydawnictwo UMCS, seria Rozprawy Slawistyczne. 24, 2014. — 174 s.

(Койдер М. Історична антропонімія Грубешівського староства у XVII і XVIII століттях)

Широковідому серію UMCS “Rozprawy Slawistyczne” поповнив 24 том, присвячений історичній антропонімії Грубешівського староства. Базою цього дослідження стали рукописні джерела зібрань *Wojewódzkiego Archiwum Państwowego*, що в Любліні, та в *Archiwum Archidiecezji Lubelskiej*, це — світські книги міських судів, протоколи записів, акти судів костельних та ін. (у списку 22 джерела).

Автор подав докладний вступ, у якому також схарактеризував мовну ситуацію цього регіону XVII–XVIII століть, методологію та стан досліджень.

Характеристику антропонімів починає з імен жителів, поділивши їх на два підрозділи: імена, що були визнані офіційними на той час, та імена зі словотворчими афіксами, подаючи окремо чоловічі та жіночі. У

першому підрозділі наведено 116 чоловічих та 40 жіночих імен. Зауважимо, що на той час ще не були усталені офіційні форми, тому в записах трапляються такі варіанти: *Basilius, Basiliy, Bazili, Bazilius, Bazyli, Bazyliy, Vasilius, Wasil, Wasilus, Wasyl, Wasyli* (29 стор.); *Tacianna, Tatiana, Tatianna, Tatyanna* (33 стор.). Дізнаємося також про кількість носіїв цих імен: *Jan // Iwan* (258 // 185), *Petro // Piotr* (53 // 28), *Anna // Hanna* (40 // 5), *Olena // Helena* (15 // 9) і т.д. (34–35 стор.).

У другому підрозділі схарактеризовані варіанти імен, що виникли внаслідок таких усічень: апокопи, синкопи, афери́зи та їхніх комбінацій. Докладно проаналізовані суфіксальні деривати. Для словотвірного аналізу автор використав модель, прийняту в польській дериватології: деривати з базовим *-k-* у суфіксальній частині (*-ka, -k, -'uk, -ak, -ik, -k*), з базовими *-sz-, -ś-* (*-ś, -sz, -osz, -os, -yś, -asz, -us*), з базовими *-cz-, -c-; -n-, -ń-; -ch-; -t-; -l-*. Такий повний аналіз свідчить про докладність проведеного аналізу, а отже, і про сумлінність автора.

Другий розділ присвячений структурно-семантичному аналізу прізвищ жителів Грубешівського староства за таким планом: 1) прізвища від власних назв (окрім антропонімів); 2) оніми відапелятивного походження; 3) прізвища від антропонімів; 4) запозичення; 5) прізвища незрозумілої етимології та неясної мотивації. Ці власні назви утворені переважно за допомогою суфіксації (принцип аналізу такий же, як і варіантів імен).

У третьому розділі схарактеризовані ідентифікаційні формули на означення осіб.

Оскільки на досліджуваному терені проживали поляки й українці, автор розрізняє гібридні прізвища двох груп: 1) польсько-українські (*Bartoszuk, Zaleszczuk, Kusznierezuk, Bogatko, Siwko, Adamowicz, Witezyszyn* та ін.), 2) українсько-польські (*Iwanicki, Wasilowski, Koladynski, Chomiczek, Diaczek* та ін.) (86–87 стор.). У додатку автор подав понад 2000 проаналізованих онімів із рукописних джерел.

Рецензент цієї монографії доктор габлітований Е. Вольніч-Павловська зауважила: “Уважаю за вдалий вибір теми, відрізка часу та території: у дотеперішній літературі не вистачало суцільних студій антропонімії цієї території Польщі. Дослідження Марціна Койдера вписується в ряд монографій з антропонімії, що стосуються етнічно мішаних теренів, привносячи новий цікавий матеріал”.

Безперечно, робота мусить мати продовження з характеристикою антропонімів, наприклад, складного ХІХ століття.

Smentarze po obu stronach Bugu. — Włodawa — Lublin, 2014. — 342 s.
Towarzystwo Popularyzacji Piękna Polesia, Zakład Filologii Ukrainskiej
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
(Збірник “Кладовища по обох боках Бугу”)

Основою збірника стали доповіді, виголошені на двох наукових конференціях — у Польщі (Влодава) та в Україні (Луцьк), тому матеріали опубліковані польською та українською мовами. Підготовчу роботу здійснили працівники Закладу української філології UMCS доктор габілітований Ф. Чижевський та доктор А. Дудек-Шумігай.

Статті переважно характеризують надгробні написи на надмогильних каменях як католицьких, так і православних кладовищ. Збірник щедро ілюстрований фотографіями.

Серед статей польською мовою увагу читача привернуть такі: “Smentarze po obu stronach Bugu”: po co i jak badać inskrypcje nagrobne — uwagi metodologiczne” (Кладовища по обох боках Бугу: навіщо і як досліджувати надгробні написи — методологічні зауваги) Ф. Чижевського, “Placze z smentarza” — symboliczna rola kobiet w tradycyjnym obrzędzie pogrzebowym na pograniczu kulturowym” (Плачі з кладовища — символічна роль жінок у традиційному поховальному обряді на пограниччі культур) Б. Валенцюк-Дейнеки, “Sposoby na uczczenie i przedłużenie pamięci o zmarłych” (Способи пошанування і продовження пам’яті про померлих) М. Лесіва, “Funkcja ekspresywna inskrypcji nagrobnych (na przykładzie nekropolii prawosławnych pogranicza polsko-ukraińskiego)” (Експресивна функція надгробних написів (на прикладі православних поховань польсько-українського пограниччя) А. Дудек-Шумігай, “Imiona męskie w inskrypcjach nagrobnych wybranych smentarzy wschodniej Lubelszczyzny” (Чоловічі імена у надмогильних написах деяких кладовищ східної Люблінщини) М. Койдера, “Uwagi o inskrypcjach smentarnych nekropolii w Chełmie” (Зауваги щодо інскрипцій кладовищ Холма) М. Олейніка та ін.

Українськомовні статті: “Некрополь літописного Угровська” Ю. Мазурика, “Придомні символічні хрести” Г. Аркушина та ще 10 публікацій луцьких студентів, серед яких 4 праці студентів Інституту філології та журналістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: “Особливості словотвору українських антропонімів на надгробних інскрипціях з території Холмщини та Підляшшя кінця ХІХ — середини ХХ століття” Т. Карпів, “Особливості словотвору українських варіантів імен (за надмогильними написами кладовищ н. пп. Сичин та Біла-Підляська)” І. Потапчук, “Надмогильні написи на діючих цвинтарях м. Ківерці” Н. Лайтарук, “Поховання на Ладомирському цвинтарі у Володимирі-Волинському” Ю. Абрамової.

Якою б мовою — польською чи українською — не була б написана стаття у цьому збірникові, але обов’язково присутня українська тема, є тут і українське цитування, тобто відбита реальна дійсність польсько-українського пограниччя.

* * *

Отже, невелика мовознавча секція — лише сім членів Закладу української філології UMCS — за 2013–2014 роки опублікувала 5 монографічних досліджень і один колективний збірник. І в кожній праці живе Україна, творить, діє. Думаємо, що кожна кафедра в материковій Україні може позаздрити такій активності люблінських українців.

Григорій АРКУШИН
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

Статтю отримано 23.03.2015

Hrygoryi Arkushyn

Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk

UKRAINIAN STUDIES AT LUBLIN UMCS